

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNUN NEDENLERİ NEDİR?

OSB'nin nedeni henüz tam olarak bilinmemektedir. Genetik ve çevresel pek çok faktörün birbiriyle etkileşimi sonucu ortaya çıktığı düşünülmektedir. Otizm spektrum bozukluğunda en çok kanıt bulunan çevresel etken, geç yaşta anne-baba olmaktır. Otizmle ilgili tartışılmakta olan diğer çevresel faktörler arasında erken doğum, annenin gebelikte geçirdiği enfeksiyonlar, gebelikte tarım ilaçları, egzoz dumanı maruziyeti gibi durumlar bulunmaktadır. Ancak bu konularda elde edilen bilgiler henüz net değildir.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNUN TEDAVİSİ NEDİR?

OSB'nin nedenleri net olarak bilinmediği için **kesin bir tedavi yöntemi de henüz yoktur.** Güncel yaklaşımlar, en etkili uygulamaların OSB belirtileri gösteren bireye sağlanacak erken müdahale programları ile elde edileceği yönündedir.

ERKEN TANILAMA NEDEN ÖNEMLİDİR?

Erken müdahalenin yapılabilmesi için erken tanılamının yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla aile hekimleri tarafından "Otizm Tarama ve Takip Programı" yürütülmekte ve riskli olgular çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanlarına yönlendirilerek, gecikme olmadan tanılama yapılmakta ve gerektiğinde müdahale başlatılmaktadır.

**ÇOCUKLUK ÇAĞI AŞILARININ OTİZME
NEDEN OLMADIĞI, BİLİMSEL
ÇALIŞMALARLA KESİN OLARAK
KANITLANMIŞTIR!**

Kalbimizde Otizm Rotamızda ÇÖZGEM

SAĞLIK BAKANLIĞI BÜNYESİNDE MULTİDİSİPLİNER EKİP HİZMETİNE NEREDEN ULAŞABİLİRİZ?

Çok Disiplinli Çocuk ve Genç Ruh Sağlığı Merkezleri yani **ÇÖZGEM**; otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin biyopsikososyal takip süreçlerinde rolü olan meslek mensuplarının bir arada ruh sağlığı hizmeti verdiği merkezlerdir. ÇÖZGEM bünyesinde bir arada hizmet veren ruh sağlığı çalışanları; Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı, Çocuk Gelişim Uzmanı, Psikolog, Dil ve Konuşma Terapisti, Ergoterapist, Sosyal hizmet uzmanı olarak belirlenmiştir.

OTİZM İÇİN ÇÖZÜM ÇÖZGEM

T.C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Hizmetleri Genel
Müdürlüğü
Otizm, Zihinsel Özel
Gereksinimler ve Nadir
Hastalıklar Daire Başkanlığı

Otizm Spektrum Bozukluğu
Aile Rehberi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SAĞLIK BAKANLIĞI

OTİZMDE YOLCULUK TANIMAKLA BAŞLAR!

Ülke genelinde uygulanan tarama programımızla **OTİZMİ ERKEN** tanılıyor,

ETKİN ve ERKEN MÜDAHALE
uygulamalarımızla çocuklarımızın
hayatlarına dokunuyoruz!

OTİZMDE YOLCULUK TANIMAKLA BAŞLAR!

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU NEDİR?

Otizm spektrum bozukluğu (OSB); sosyal iletişim ve etkileşimdeki belirgin ve sürekli yetersizliklerin klinik açıdan var olduğu, sınırlı ilgi alanı ve tekrarlayıcı davranışlarla karakterize, bireyin günlük yaşam becerilerini gerçekleştirmede sınırlılıklara sebep olan yaygın nöro-gelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanmaktadır.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNUN PREVELANSI (GÖRÜLME ORANI) NEDİR?

OSB günümüzde **en sık rastlanan** gelişimsel bozukluklar arasında yer almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin 'Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi' (Center for Disease Control and Prevention, CDC) son verilerine göre otizm spektrum bozukluğu görülme oranı **1/36** olarak bildirilmiştir. Otizm spektrum bozukluğunun **kız çocuklara oranla erkek çocuklarda 3 ila 4 kat** daha fazla görüldüğü bilinmektedir.

Otizm İçin Tek Çözüm

**ERKEN VE YOĞUN
GELİŞİMSEL MÜDAHALEDİR**

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TANISI KİM TARAFINDAN, NASIL KONULUR?

OSB tanısı **çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları hekimleri** tarafından konulmaktadır. Tanı, herhangi bir laboratuvar testi ya da görüntüleme olmaksızın ebeveyn görüşmesi, çocuğun gözlenmesi ve belli ölçeklerin uygulanması sonucu oluşan klinik yargı ile konulur. Tanı için bazen tek görüşme yeterli olurken bazen daha fazla görüşme gerekmektedir.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA TANI SONRASI SÜREÇ NASIL İLERLEMEKTEDİR?

Otizm spektrum bozukluğunda tanı ve sonrasındaki süreç **multidisipliner bir ekip** ile kapsamlı bir şekilde yürütülmelidir. Otizm spektrum bozukluğunda genel anlamda amaç, çocuğun işlevselliğini iyileştirmek, mevcut potansiyeline ulaşmasını sağlamak, yaşam kalitesini artırmak ve bunların sonucunda bağımsız şekilde yaşamını sürdürmesini sağlamaktır. Bu nedenle müdahalenin çocuğun yaşına, içinde bulunduğu gelişim dönemi özelliklerine ve gereksinimlerine göre bireyselleştirilmiş olması, belli aralıklara tekrar değerlendirilmesi ve gerektiğinde müdahale programında düzenlemeler yapılması önemlidir.

OTİZMDE ERKEN MÜDAHALE
HAYAT KURTARIR

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNUN ERKEN DÖNEM BELİRTİLERİ NELERDİR?

- » Göz teması kurmaktan kaçınmak,
- » 6 ayı geçmesine rağmen başkalarına gülümsememek,
- » Başkalarının ses ya da mimiklerine, benzer ses ve mimiklerle karşılık vermemek, agulamamak, babıldamamak,
- » Adına tepki vermemek ve kendisine adı ile seslenildiğinde dönüp bakmamak,
- » Taklit etmemek (bay bay yapmaz, el sallamaz)
- » Nesneleri işaret parmağı ile göstermemek/işaret etmemek
- » Bir buçuk yaşını geçmesine rağmen iki kelimeli cümle kuramamak,
- » Yalnız kalmayı tercih etmek, çevresine karşı ilgisizlik.
- » Günlük hayatındaki değişikliklere aşırı tepki vermek,
- » Bir oyuncuğa/nesneye beklenmedik şekilde bağlanmak, oyuncuğu amacına uygun oynamamak.
- » Kolları çırpma, sallanma, dönme gibi tekrarlayıcı davranışları sergilemek.

**Çocuğunuzda yukarıdaki belirtilerden
birden fazlasını gözlemliyorsanız mutlaka
çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları
uzmanına ulaşarak, çocuğunuzun
değerlendirilmesini talep ediniz.**

